

1670

1. Schmidelius, Johannes : De immisionibus.
- 1671.
2. Böttnerus, Daniel : De torturis et tormentis
2. Godehus, Francus Mauritanus : De jure retractus
- 3⁴ Schmidius, Johannes : De jure armorum et armamentariorum 3 Bogen.
4. Meckerman, Jacobus Wilhelmus : De jure et inviolabilitate legationum.
5. Walker, Nicolaus Wilhelmus : De statu.

1672

1. Raderus, Francus Audeus : Prohibitionem rerum ecclesiarum alienationum . . . publicae dispositioni subiecta

2. Schmidelius, Francus : De jure et re

3. Böttnerus, Daniel : [Titel u. Bogen A fehlen]

1673.

1. Suerfeldius, Francus Mauritanus . . . De libris praesumptio

2. Gudenus, Joannes Mauricius : Dissertatio ad jus publicum

3. Mattheus, Sickerius Wilhelmus : De maiestate jure et
jura Saxonie territorii.

1674.

Gudenus, Joannes Mauricius : De feodalibus appella-
tionum

1675.

1. Quersfeldius, Joannes Mauricius : De titulo invalido con-
trahente

2. Quersfeldius, Joannes Mauricius : De titulo invalido.

3. Kraut, Nicolaus Mauricius : De jure pertinentiarum

1676.

Ratloff, Christianus : De archivorum publicorum
origine, ac usque auctoritate

G. 38. num. 13.

5. D. FRIDERICI RVDLOFF;

HALL. SAX.

DISSERTATIO INAUGVRALIS

DE

ARCHIVORVM PVBLICORVM
ORIGINE,
VSV, ATQVE AVCTORITATE

IN

ACADEMIA HIERANA

D. XXIX. AVG. ANNO MDCLXXVI.

ERVDITORVM VENTILATIONE

EXPOSITA.

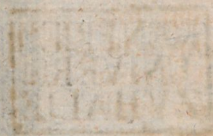
EDITIO NOVA.

L I P S I A E,

APVD IOH. CHRIST. LANGENHEMIVM,

M D C C X L V I I.

D. FRIDERICI RYDLOFF
HALL SAX.
DISSERTATIO IN ACADEMIA
ARCHIVORVM PVBLCORVM
ORIGINE
VSQ. AD VAE AVCTORITATE
IN
ACADEMIA HERANA
D. XXII. ANNO MDCCXXV.
ERADITORVM VENTILATIONE
EXPOSITA

EDITIO NOV.
LIPSIÆ
AD VON CHRISTIANI WILHELM

PROOEMIUM.

Quanta sit Archiuorum publicorum in quavis bene constituta Republica insignis tam necessitas, quam utilitas, non tantum ex *Nou. 15. c. 5. §. 2.* sed passim ex iure constat, cui adstipulatur *CASSIODORVS lib. 2. var. ep. 21.* *Armaria, inquit, rebellionum, et caeterorum scribarum cunctorum fortuna et securitas esse solent, vnde omnium iurium, actuumque praeteritorum notitiae desumuntur. Vbi enim desunt Archiua, magnam rerum perturbationem sequi necesse est, vt quotidie magno cum detrimento experiuntur Imperii Status, qui in tricennali Germaniae bello literarum hunc thesaurum per incendium, hostiumue rapinas perdidere.* Optime de utilitatibus Archiui scribit *IACOBVS a Rammingen tract. de Registr.* in verb. *Daß Sie sey ein Herz, Trost, und Schatz eines Herrn,*

der sie hält, und unterhält, und seiner Unterthanen, und armen Leuthe, ja aller seiner Nachbarn, und auch deren, die etwa mit Ihm, oder seinen Vorfahren, oder Eltern zu thun gehabt haben. Id quod SERENISSIMVS NOSTER AVGVSTVS, Pater Patriae Clementissimus, cui felicitatem omnigenam, ac Nestoreos annos ex intimis cordis penetralibus ad vnum vouemus omnes, probe perspexit, dum in Arcem Mauritii memoriae sacram libros ac tabulas condi curauit, e quibus a sera posteritate praeteritarum rerum ignara tanquam e penu depromeretur. Nihil enim est ad instruendos atque edocendos homines vtilius, nihil ad res obscuras eruendas atque illustrandas, nihil ad patrimonia, regnaque ac demum priuata ac publica omnia conseruanda, magis necessarium, quam voluminum et monumentorum ac tabularum bene instituta supellex. Quare non abs re me facturum putauit, si de ARCHIVORVM Vsu atque Autoritate, quantum ingenii tenuitas admitteret, disquisitionem qualemcunque instituerem. Sit igitur

Th. I.

Quoniam multum refert, quo quid ordine fiat. Nam scire, quid facias, nescire, quo ordine facias, non est perfectae cogitationis, EVERH. in aureo suo lib. de loc. leg. in loc. 1. cui titulum fecit ab Ordine, BARBOS. in thes. loc. com. l. 13. c. 30. in voc. Ordo ax. 1. Vbi autem non est ordo, ibi est *ἀταξία* et confusio, BARB. d. l. et qui sine ordine procedit, dicitur equum per caudam frenare. Recte igitur a Definitione exordiemur, utpote quae magnum lumen omnibus materiis addit, et ex cuius ignorantia nulla materia bene intelligi, aut cognosci potest. Est enim amissis proprietatis et totius exactae ac methodicae disputationis ceu fundamentum quoddam, EVERH. loc. a defn. 3. n. 4. quia sine definitionibus certis quod certum ac stabile futurum sit, constitui nihil potest.

II.

Antequam ad Definitionem realem fiat progressus, paucis perspiciamus Definitionem Nominalem et Archiuorum originem.

III.

Deriuatur Archiuum non ab Arca, uti vult catholicon MS. ingens Coenobii Heilsbronnensis citatum D. D. WAGENSEILIO *Diss. de Imp. Arch. th. 2.* sed ex Graeco ἀρχεῖον, Archiuum, quae vox legitur in l. 9. §. 6. ff. de poen. l. 30. C. de Episc. audient. quod inferto digammate aeolico sit ἀρχεῖον, sicut legitur in Nou. 74. c. 4. §. 2. et apud TERTVLL. cap. 20. Apolog. Inde enim Ἀρχεῖον primum vocata Magistratus curia vel domus Principis, PRAT. in Lex. h. v. MARTIN. Lex. eod. Duas autem praecipue habet significationes: Una notat Grammatophylacium, l. 9. §. 6. de poen. vid. SPIG. in Lex. IAC. RAEVARD. ad l. 93. ff. de R. I. vel locum, in quo instru-

instrumenta priuata et publica deponuntur, vt in *d. l. 9. §. 6. de poen. et testamenta*, PAVLVS 4. *sentent. 6. §. 1.* Ita Ecclesiae Archium in *Nou. 74. c. 4. §. 2.* Dicitur in *l. 20. C. de agric. et censit.* Cimeliarchium, quod in eo sint *κεμήλια*, seu vasa sacra, *κεμηλιοΦυλάκιον*. His qui praees, *Archiota* vocatur, cuius mentio fit in *l. 18. §. 10. ff. de mun. et hon.* Archiui praefectus seu custos, quem et Archiuistam nonnulli, alii Archiuarium appellant, SCHRAD. *lib. 1. consil. 5. n. 8. 17.* Col. de *Proc. Exec. part. 3. c. 1. n. 77.* Dn. *Seckendorff p. 2. c. 6. n. 15.* *Borsteher des Brieffgewölbs* audit. Add. *Nou. 15. c. 5. n. 2.* Dicitur alias Tabularium a tabulis publicis, quae ibi reponuntur, it. *ΧαροΦυλάκιον* apud BVD. in *l. 9. §. 1. de off. proc.* alias Scrinium, in quo secreta reconduntur, *l. 19. C. de Testam.* ibique BRVNNEM. quod germanice dicere posses ein *Brieffgewölbe*, prout reddit illustris Dn. *Seckendorff* in *Teutschen Fürsten Staat d. l. it. Cancellaria*, KNIPSCHILD. *de ciu. Imper l. 2. c. 12.* Rutg. *RVLAND. l. 5. de Commiss. c. 2. n. 3.* Apud minorum vero gentium Iudices Repositurae Iudiciales, *Gerichtss-Repositoryen*, it. Registraturae vocantur. V. FRITSCH. *de I. Arch. et Canc. c. 1. n. 7. et seqq.* Vbi vero doctorum virorum lucubrationes collocabantur, id Graeci *Αδελφείον*, Latini Pluteum. Sic enim Iuuenalis :

Et iubet Archetypos Pluteum seruare Cleanthas.

Altera significacione Archiuum pro contento seu ipsis publicis documentis accipitur. Sicut in *Instr. Pac. Osnabr. Mon. art. 16. §. 14.* loca ciuitatis, vrbes, oppida, arces, castella antiquis Dominis restituenda cum Archiuis et literariis documentis iubentur restitui. Nos hac missa, in priori acceptione Archiuum considerabimus.

IV. Sunt

Sunt autem, qui putant non admodum ab aetate pro-
 uorum nostrorum remotam esse Archiuorum institutionem :
 Ita enim per omnes Italiae Ciuitates ante quingentos et paulo
 amplius annos ea loca, vbi acta publica seruarentur, fuisse con-
 structa. Horum tamen vel imperitiam arguere, vel ineptiam
 refellere nullius est negotii. Primam sane Archiui institutio-
 nem ad ipsum DEVM aeternum referendam esse, asserere
 haud dubito, qui legis a se latae scriptaeque sanctissimis tabu-
 lis locum assignauit, in quo asseruarentur. Quod statim imi-
 tati Iudaei aliud constituerunt Archiuum, quo res suae pace
 belloque gestae et Genealogici Commentarii continerentur,
 ex quibus multa, quae in Veteris Testamenti libris Historicis
 habentur, deprompta esse non inepte statuunt nonnulli Theo-
 logi, vnde D. HIERONYMVS PAVLAE et EVSTOCHIO
 se librum Esther de Archiuis Hebraeorum reuelatum ver-
 bum e verbo expressius transtulisse scripsit. De quo verba
 EVSEBII exaudienda *lib. 1. Hist. Eccles. c. 6.* *Sed et illud
 praecipue supra dicti viri tradiderunt, quod per idem tem-
 pus omnes Hebraeorum generationes descriptae in Archiuis
 templi secretioribus habebantur.* Ad illorum etiam nego-
 tiorum, quae tum ad voluntariam, tum contentiosam iu-
 risdictionem spectabant, et in iudiciis peragebantur, me-
 moriam et probationem Archiui vsum fuisse ex Flauio Io-
 sepho haud obscure potest colligi, qui seditiosos ignem Ar-
 chiui, quod erat Hierosolymis, iniecisse scribit, nempe vt o-
 mnibus creditae pecuniae monumentis exustis, tota eis obae-
 ratorum nouas tabulas poscentium factio sese coniungeret. Imo
 ipse iam laudatus Autor Archiuorum antiquitatem ab ipsis Noae
 nepotibus Sethi filijs accersit, quos turres geminas aedificasse
 refert : alteram lateratitiam, alteram marmoream ; illam scil.
 conflu-

conflagrationibus, hanc eluuiionibus opponentes, in quas, quaecunque ipsi memoria digna inuenissent, comportarentur, cum ab Adamo didicissent orbem terrarum bis periturum, et primo quidem aquamersum, postremo igni consumptum iri. Quas turres aliud nihil, quam Archiua fuisse existimo cum BALTHAS. BONIE *lib. sing. de Arch. c. 2.* vid. MADERVM de Schola Schoningensi meritissimum in *eleg. tract. de Biblioth. et Arch.*

Eadem apud alias etiam gentes, Aegyptios, Chaldaeos, Phoenices *Archiuorum* et literarum publica instrumenta asseruandi cura fuit. Vid. TERTVLL. in *Apolog. c. 19.* In quibus merito laudandi Romani sunt, qui summa fide ea, quae tum ad statum et LL. latas, tum rerum gestarum memoriam faciebant, asseruabant. Vid. PLIN. ad Traj. *lib. 10. Ep. 71.* Pro quorum commendatione facere possunt, quae ipsi Sancti Patres saepe ad veritatem eorum, quae de Natiuitate Seruatoris, miraculis, morte et passione credimus, probandam ex ipsis Romanorum Archiuis proferunt, ad eaque prouocant. Ita TERTVLLIANVS ad comprobendam vniuersi orbis ab Augusto factam recensio- nem Romani Archiui censuum Tabulas profert, in eum quippe cuiusque census tabulae inferebantur. Et IDEM in *Apo- logetico c. 21.* postquam de crucifixione, morte Saluatoris nostri, obscuracione Solis disseruisset, addit: *Et tamen eum mundi casum relatum in Archiuis vestris habetis.* De Iustiniani cura in conseruandis Archiuis et ad prouincias quoque produ- cendis vnica *Nouella 15. c. 5.* testari poterit. D. etiam Hie- ronymus adeo celebre fuisse temporibus suis Romanorum Archiuum, in quo Oecumenica Concilia, caeteraque religionis arcana seruabantur, memoriae prodidit, vt ad illud pro dubio- rum solutione ex omnibus Christiani orbis partibus concurre- retur.

retur. In Romana quoque Synodo paulo post Hieronymi excessum sub Gelasio Pontifice celebrata de Archiuo Romano, de Bibliothecariis, Scriniis et Scriniariis frequens habetur commemoratio. In pluribus etiam Italiae ciuitatibus antiquissima Archiua fuisse apparet ex ipsorum locorum et monumentorum, quae ibi reperiuntur, vetustate.

VI.

Et hoc de antiquitate, et origine *Archiui* satis quidem. Sed quo tempore ius apud nostram Gentem, Germanos dico, coeperit, ita forte in procliui non est. Veteres certe Germani folis antiquis carminibus, quibus Conditorum et Heroum suorum memoriam celebrabant, contenti, aliud memoriae et annalium genus non habuerunt. Caroli M. temporibus aliquam *Archiuorum* fuisse curam Cancellariorum officia ab eo constituta probant, quae creuit Rudolphi primi temporibus, quibus de Germanico idiomate in Cancellarias curiasque recipiendo decretum factum fuit, quamuis horum monumenta pauca extant, de qua re videatur Academiae Altdorfensis insigne columen Dn. D. WAGENSELIVS in *Diss. de Archiu. Imp. tb. 7.* Iunge LEHMAN. in *Chron. Spir. lib. 2. c. 45.* AHASV. FRITSCH. *tr. de I. Arch. et Canc. c. 2. n. 8. seqq.* Maxima, accuratissimaque cura *Archiui* habita fuit a tempore Maximiliani I. quo imperatore Augustissimum Camerae Imperialis Iudicium constitutum fuit. Huius *Archiui* custos Serenissimus Elector Moguntinus est vi *Archi-Cancellariatus*, quo in Germania fungitur. De cuius tamen Diuisione in *seqq.* Ab hoc tempore caeterorum quoque Statuum et Ordinum Imperii Archiua melius custodiri et ordinari coeperunt, quae ante istud tempus haberunt quidem illi vi superioritatis, qua gaudent, territorialis et Regalium, NIC. MYLER ab *Chrenbach, de Princip. et Stat. Imper. c. 47. part. 2. §. 1.* abinde

B

tamen

tamen ad exemplum augustissimorum et supremorum Archi-
uorum suorum quoque maiorem curam habere coeperunt.

VII.

Ut ergo propius ad Archiui nostri tractationem, quate-
nus illud nostris moribus habetur, accedam, definitio id esse lo-
cum publicum deputatum ad reponenda literaria monumenta ab
eo, qui iura Maiestatis, aut etiam Superioritatis ac Regalium
habet, ut hoc, vel illud ita gestum esse probari et lis forte orta
facilius definiri possit.

VIII.

Genus in hac Definitione locus; ex eo enim, quod
corpus naturale habet quantitatem finitam, sequitur, quod
ipsi competat locabilitas, seu quod possit esse in loco, quia
enim quantitas eius finita est, loco potest circumscribi.

IX.

Dixi *Locum publicum*; h. e. ab eo, quem penes est facul-
tas Archiui constituendi ad hoc deputatum. Per hoc enim
Locus hic est id, quod est. Locum autem publicum hic esse
debere eum intelligo, in quo reponantur Acta documentaque
alia, non ubi præcisè fiunt. Ita enim in loco priuato geri
potest et transigi negotium, superque eo fieri instrumentum,
quod tamen per repositionem in Archiuum quasi authenticatur
et publici formam accipit, arg. *cap. fin. de fide instrum. l. 45. §. fin. ff. de iure Fisci*, SCHRADER. *l. conf. 51. n. 5. KNIPSCHILD de ciu. Imp. l. 2. c. 12. n. 19.* Ut autem locus iste
perpetuo vnus sit idemque, ad Archiui essentiam ita præcisè
non requiritur. Nam transferri aliquando securitatis maioris
gratia alio potest Archiuum, aliquando, re ita ferente, circum-
ferri, quod in Archiuis viatoris, de quibus in *seqq.* vsu venit,
qualia in Imperio nostro olim frequentiora fuisse, quam hodie,
quod Imperatorum in Germania incertae fere fuerint residen-
tia,

tiae, Scriptores notant, LEVB. *rr. de Stap. Sax. ff. 683. seqq.*
 LEHM. *Chron. Spir. l. 7. c. 14.* hodieque quando Imperator
 forte ad Comitata Vniuersalia in aliquam Ciuitatem Imperialem
 se confert, obtinere, et iudicium aulicum Imperatoris aulam
 sequi et Archiuum viatorium constitui constat. Pariter vt
 iudicium intelligitur, non quod semper in loco vbi ordinarie
 ius dici solet, peragitur, sed vbiunque iudex positus actis et
 adhibitis solennibus consuetis ita fieri voluit, seu, vt PAVLVS
 in *l. ii. ff. de I. et I.* loquitur, *vbiunque praetor saluo more*
Maiorum, saluaque Maestate imperii sui ius dicere constituit.

X.

Caetera in Definitione posita in sequentibus latius expo-
 nentur, vbi *Causam Efficientem, Subiectum Archiui, Obiectum,*
Formam, Finem et Effectum plenius examinabimus.

XI.

Diuisiones Archiui recensent Dd. varias, quas tamen com-
 modius in Causarum recensione suis quasque locis considera-
 bimus. Illud ex modo dictis liquet esse Archiua ratione loci
 alia *Stataria*, alia vero *Viatoria*, quae distinctio hodiernis no-
 stris Archiuis conuenit, quorum illa Viennae, Moguntiae, Spi-
 rae habentur et alibi quoque statis suis locis exercentur, cuius-
 modi et olim frequentata fuisse ex superius laudato PLINII
 loco 10. *Epist. 71.* patet; Haec vero in Comitatu Principali cir-
 cumferuntur, in quibus libelli supplices Principibus postu-
 lantius porrecti conduntur, quoad subscribantur, aut alia
 etiam vel ad statum, vel alia negotia pertinentia in itinere
 Principis expediuntur, qualia hodie Imperatore ad Comitata
 Vniuersalia proficiscente, aut alio Imperii Statu iter faciente,
 aut in expeditione etiam degente ac castris constitui solent,
 non olim etiam inusitata fuisse ex LAMPRIDIO in *vita Alexan-*
dri refert GVIL. BVDAEVS *id not. ad l. nec quicquam ff. de*
 offic.

offic. procons. Postmeridianis horis, inquit, subscriptioni et lectioni Epistolaram operum dedit, ut ab epistolis, a libellis et a memoria semper adsisterent, relegentibus cuncta librariis et iis, qui Scrinium gerebant, ita ut Alexander sua manu adderet, si quid esset addendum.

XII.

Iuris Archivalis fons et fundamentum ac *Causa Efficiens* est Imperium ac Superioritas seu Ius Regalium. IO. THEOD. SPRENG. *Ipr. publ. p. 207.* MYL. *de Stat. Imp. c. 47.* Quamvis enim RVTGERVS RVLANDVS, Aquisgranensis ICtus, in *Tr. de Commiss. et Commiss. lib. 5. c. 4. n. 2.* quatuor huius Iuris notas et requisita specialia statuat: 1. Si cui in iure expresse concedatur. 2. Si iura Imperii et Regalium habeat. 3. Si ius condendi leges habeat. 4. Si ius creandi Notarios. Vnicum tamen illud, Maiestatem scilicet ac Regalium, nobis sufficere videtur, maxime cum ius condendi leges iuri Superioritatis cohaereat, vltimum autem creandi scilicet Notarios, ius non omnes habeant, qui habent superioritatem adeoque vniuersale non fit.

XIII.

Regalia aliis competunt *independentem*, aliis *dependentem*. *Independentem* Imperatori, aliisque Regibus, Principibus et Rebus publicis Superiorem non recognoscentibus. Imperatorem primo loco posuit, huic enim praerogatiua prae ceteris mundi Principibus Regibusque competit, FRANCISC. CAROLVS, *Dux Sax. apud Lansf. orat. pro Germ. p. 146. 147.* BERNH. ZIERIZ *de Priuileg. praerog.* REINKINGII *de R. S. et E. cl. 2. c. 7.* quam iam ab Ottonum temporibus reliquae omnes Respublicae, Regesque omnes Imperatoribus Romanis concesserunt, eumque in quieta eius possessione reliquerunt. Quam inde cum H. VVLTEIO *l. 1. de Feud. c. 5. n. 6.* statuere nolim

nolim soli Imperatori de iure, reliquis autem Regibus vsurpatione quadam Regalia competere. Vid. ZIEGL. *Disp. 2. de Iur. Mai. th. 17.* Solus enim ordo et *procedit* distinctionem inter iura Maiestatis non fecit, cum et inter pares ordo aliquis necessario sit seruandus. Vnde Regi Galliae, Hispaniae, Marchionibus Italiae, aliisque summo iure et independenter ius Archiui competere statuo. Vid. MOLIN. *ad Consu. tit. 1. §. 5. n. 30. p. 1.* GOMEZ. *in Reg. Cancell. LANCELLOT. in templis omnium Iud. l. 1. c. 4.*

XIV.

Sed reuertamur ad Imperatorem. Huius Archiuium vel *ipsum proprium est, vel Imperii.* Illud in aula sua habet, eique ipse solus propria autoritate Cancellarium praeficit. Hoc ad Imperium, negotiaque Imperialia spectat et praefectum habet Electorem Moguntinum, qui et propterea audit des Heil. Römischen Reichs Erz-Canzler durch Germanien. Hoc iterum duplex constituitur, quorum vnum acta continet Imperii Germanici publica, quae in Comitibus, Deputationibus, Visitationibus, et aliis Imperii Conuentionibus peraguntur, vt et Matriculam Imperii, et Moguntiae ab ipso Archi-Cancellario Electore asseruatur, vnde etiam in publicis Imperii legibus saepe *Moguntinensis Cancellariae, der Meingischen Canzeley* nomine venit, R. I. *de anno 1577. §. Alsdenn.* a qua tamen merito separanda ipsius Electoris particularis Cancellaria, quam vt Archi-Episcopus et Elector habet. Alterum Imperii Archiuium acta iudicialia comprehendit, itemque plurimum Principum Priuilegia, et hoc Camera Imperialis habet, cui ipsi etiam per praefectum suum Archipraeful Moguntinus moderatur REINKING. *de R. S. et E. l. 1. et 4. c. 7. add. ORD. CAM. part. 1. §. Nach Ihn.* RVLAND. *d. l. n. 14.*

XV. *Dependenter* vt alia Regalia, ita ius Archiui quoque Principes aliique Imperii Status habent. Quamvis enim Regalia Maiestatem praesupponant et independentiam ab alio, quae Germanicis Principibus, Statibusque ita absolute ac separatim consideratis, cum iure feudi ius, quod habent in territoriis suis, a Superiore, eiusque concessione habeant, tribui non potest, quia tamen iam ab Ottonum temporibus singulari ac plane eximio iure, quod *Superioritatem territorialem*, die *Ländes Fürstl. Macht und Hoheit* vocant, vtuntur S. R. Imperii Status, vid. MYL. in *Archol. Stat. Imp. c. 9, 10, 11. seqq.* Dn. *Sextendorff im Teutschen Fürsten Staat p. 2. c. 1. §. 2.* quae tanta est potestas, vt *Avrocratias* quodam iure expediantur ea omnia, quae Maiestati alias conueniunt vi istius Iuris Superioritatis, nihil aliud est, quam Maiestas quaedam analoga. KNICHEN *de Sublimitate et Leg. Iuris territor. c. 1.* SCHAEV. *Disp. feud. 6. n. 13.* BACHOV. *ad Tr. vol. 1. D. 3. th. 6. lit. E.* Regalia, et in his Ius Archiui in territoriis suis, in quibus tantum posse dicuntur, quantum Imperator in toto Imperio. Vid. AHASV. FRITSCH. *vol. 2. Disp. I. p. 9.* REINKING. *de R. S. et E. p. 1. cl. 5. c. 6.* iis merito adscribitur. Vnde Dn. MYLER *tr. de Princip. et Stat. Imp. c. 47. §. 1.* scribit: *Principes et Status Imperii habent hoc singulare, vt tam vigore Regalium, quam Iuris territorialis iure Archiui gaudeant, quo Scripturae in earum Archiuo repertae contra regulas Iuris pro scribente propriae testes sint.*

XVI.

Sunt autem Status Imperii, qui ius sessionis et suffragii in Comitibus habent, Rec. Imp. de anno 1548. §. Wenn auch. art. 8. Infr. Pac. §. gaudebant. Omnium autem optime procedere mihi videtur, qui Imperii Status non ab accidentibus, v.g. Matu-

Matricula et Collatione in Imperii aerarium, vt faciunt GAIL. *obferu. 21. n. 2.* MATTH. STEPH. *l. 1. de Iurisd. p. 1. c. 4. n. 27.* et REINKING. *de Reg. S. et E. l. 1. et 4. c. 1. n. 2.* fed ab ipfo iure in Comitibus fedendi ac fuffragandi dimetiuntur, vid. PAVRMEIST. *l. 1. de Iurisd. c. 8. n. 4.* Et hoc etiam conuenit cum definitione, cuius ARISTOTELES *l. 2. Pol. c. 6.* illum fcil. demum effe verum ciuem, qui in conuentu populi ius habet fuffragii atque adeo facultatem regendae Reipublicae participat. Plura qui de Statibus Imperii noffe cupit, adeat Dn. MYLER. ab *Chrenbach*, qui ex profeflo de hac materia fcripfit et PHILIP. ANDR. BVRGOLD. *p. 1. difc. ad Infr. Pac. n. 8.*

XVII.

In Statibus Imperii principem locum occupant Electores ac Principes Ecclefiaftici pariter ac Seculares, hi ius exercent tum finguli in fuis Cancellariis, tum coniunctim etiam, quatenus in certos Circulos cum caeteris Statibus funt deputati. (Circulos enim Imperii, die Reichs-Kreffe, Archiua fua plerumque in aliqua Imperiali, aut alia magna Ciuitate, vbi conuenire folent, habere conftat, RVLAND. *de Commiff. l. 5. c. 4. n. 54.*) aut etiam in familiae communiōe exercentur; quo pofteriori cafu exiftit diftinctio Archiuorum in communiā eiusdem familiae, *Gemeinſchafts-Archiu*, oder *Canzley*, quae fub eufodia Senioris familiae continentur, arg. *l. fin. de fid. inſtrum.* aut omnium communis, ita, vt omnium praefentia opus fit, fi documentum aliquod commune produci debeat. Vid. FRITSCH. *de Iure Arch. c. 4. n. 13.* et particularia ac feparata huius atque illius Principis ac familiae, *abſonderliche eigene Archiu.*

XVIII.

Sequuntur Comites, de quibus nunc difpiciendum: *An et illis Ius hoc Regale adſcribi poſſit?* Comites autem funt et proprie

proprie dicuntur, qui de Comitatu ab Imperio inuestiti inter Status Imperii cooptati sunt. Sciendum autem est multa esse hodie Comitum in Imperio genera : 1. Sunt Comites, qui non tantum sunt Principes, sed nonnullis Principibus digniores. Ita Marchio Brandenburgensis in Comitibus ante ipsos Duces Brunsvic. et Luneb. votum et sessionem habet; similiter Landgravius Hassiae et Marchio Badensis ante ipsos Principes Anhaltinos locantur. 2. Sunt Comites, qui in ordinem et scamnum Principum sunt euecti, interim sedent infra Principes. Et hi dicuntur *Gefürstete, oder Fürstmäßige Graffen*. 3. Sunt Comites, qui immediate ab Imperatore de Comitatu sunt inuestiti, et tanquam Status et Proceres Imperii ad Comitatus vocantur; Hi dicuntur *Reichs-Graffen*, et iisdem fere Iuribus, quibus Principes, fruuntur, ita tamen, ut Principes singuli viritim dent suffragia: Comites autem coniunctim non nisi quatuor vota dant, iuxta scamnum scil. Wetteravicum, Suevicum, Franco-nicum et Westphalicum: Et his Ius Archiui indubie competit. 4. Sunt Comites, qui Imperio immediate quidem subsunt, et Cameram, vel Iudicium Aulicum iudices habent, Comitatus tamen ab Imperii aliquo Principe in feudum recognoscunt, unde Vasalli eius sunt, et in causis feudalibus ipsius forum plerumque agnoscunt. Hi pro duplici respectu, quo clarent *Reichs- und Landsfürstl. Graffen* vocari poterunt: non enim nouum est, ut quis in Imperio Romano duplicem personam sustineat, Imperialem nempe et Prouincialem. Talis est Comes de *Schwarzburg*, qui Vasallus est Electoris Saxoniae et aliorum Imperii Principum, LIMN. l. 4. de iure publ. c. 4. n. 93. Talis etiam est Comes de *Riedberg*, qui Vasallus est Landgrauii Hassiae, personale tamen homagium praestat Imperatori et Imperio. Et hi quidem iure Archiui gaudent omnes. 5. Sunt Comites, qui simpliciter Principibus et Ducibus subsunt, qui dicuntur *Land-*
fassii,

lassii, siue Landsfürstliche Graffen. 6. Sunt Comites, qui simplici tantum Comitis titulo gaudent, nihilque terrae possident. *sans terre et domaine*, vt Galli loquuntur, quales a Ferdinando II. et III. plusquam sexaginta creati sunt. Hi ad Collegium Principum non pertinent, nec Status Imperii sunt, nec ius Archiui, nisi specialiter illis concessum, aut diurna consuetudine acquisitum fuerit, habent.

XIX.

Comites excipiunt Barones, de quibus non inepte quaeritur: *An eadem quoque distinctio quoad Barones obtineat?* Quod affirmatur, quia Comitibus, excepta ordinis et praecedentiae dignitate, aequiparantur et tantum possunt, quantum Imperator in Imperio, GAIL. *de pac. publ. l. 1. c. 6. n. 10.* eorumque Baronatus inter Imperii feuda regalia numerantur. Vid. BURGOLD. *Not. Imp. p. 1. disc. 21. m. 3.*

XX.

Agmen Statuum Imperii claudunt Ciuitates Imperii liberae, quae an iure quoque Archiui gaudeant? omnino asserendum puto. Nam cum Imperio immediate subiectae ius sessionis et suffragiorum in Comitibus habeant per Instrum. Pac. *art. 8. verb. cum omnimoda Iurisdictione intra muros et in territorio*: in quo textu etiam votum in Comitibus non consultatiuum, sed decisiuum iis adiudicatum. Vid. LVDOLPH. HVG. *de St. Reg. Germ. c. 5. §. 4.* PAVRMEISTER. *l. 1. de Iurisdic. c. 8. n. 2, 3, 4.* Vid. IOH. FRIED. RHETIVS *in Disp. de Stat. Roland. c. 4.* (quo de iure euertendo licet nimium defudet ANDR. KNICHEN *de iure territ. c. 1. n. 116.* quem sequitur ROSENTHAL. *c. 1. de Feud. concl. 13. lit. B.* vt Ciuitatibus Iura Superioritatis queat adimere: Eius etiam nouae opinionioni obstat obseruantia et stylus Curiae Imperialis, qui apud Publicistas et Priuatis tantum est roboris, vt ita possessum in dubium reuocari nequeat. Confer Dn. DIETRICH *in Not. ad aur. bull. tit. 1. v. Ciuit.*) Luce meridiana clarius est, Ciuitatibus Imperii liberis inter alia Iura Regalia etiam Archiui et Cancellariae Ius competere, W EHN.

Obs. Pract. LIMN. de I. publ. l. 7. c. 1. n. 86. Licet modestiae causa nonnullae nomine Cancelliarum non vrantur, SINOLD. SCHVZ de Stat. Rei Rom. vol. 1. D. 6. th. 10. lit. H. HERMANN. Kirchner de offic. et dignitate Cancell. l. 1. c. 4. n. 113. Habent autem Ciuitates Imperiales Archiuum et singulae et omnes coniunctim; hoc Generale dicitur, in quo omnia acta inter Ciuitates, dum conueniunt, conscripta deponuntur et conseruantur, ad quod duae Ciuitates deputatae sunt Vlma Sueuorum, et Spira Nemetum, LIMN. de I. publ. lib. 7. c. 1. n. 96. Vnde Speciale vocatur, quod quaeuis Ciuitas Imperii per se solum habet, et non minora, quam aliorum Imperii Statuum Archiuum continet, RVLAND. de Commiss. p. 2. lib. 5. c. 4. n. 43. KNIPSCHILD. de Ciuit. Imp. lib. 2. c. 12. n. 8, 9, 25. IOH. ADAM. DAPP. de Ciuit. Imp. p. 1. c. 7. n. 26. De Ciuitatibus mixtis seu pactitiis, vid. Mierfelbach apud KLOCK. conf. 14. n. 50. et conf. 31. n. 88. SINOLD. Schüss de Stat. Rei Rom. vol. 2. D. 1. Th. 6.

XXI.

De Hanseaticis Ciuitatibus dubitatum, an et hae Archiui iure vrantur? Et cum sub ista confoederatione, (quae quod iure defendi queat, vid. Werdenhagen de Ciuit. Hanseat. MARQVARD. de Iure Commerc. l. 4. c. 7.) liberae quoque Imperii Ciuitates contineantur, quae singulae per se Iura Archiui habent, per has eodem iure quoque vti cum aliis iunctas afferere non dubito. Vid. RVLAND. l. 1. c. 4. n. 58. seqq. MATTH. STEPH. de Iurisdict. l. 2. p. 2. n. 21. LIMN. d. l. n. 77.

XXII.

Ciuitates Municipales aliaeque Vniuersitates et Collegia licet Statuta condere possint, et Acta conficiant, suaque exercent Iudicia, quia tamen, quicquid in his agunt, ex auctoritate et concessione Superioris agunt, et Iure Superioritatis et Regalium destituuntur, ius Archiui illis merito denegatur. Et licet alicubi vox Archiui Scriiniis horum tribuatur, fit tamen illud admodum improprie, vnde etiam, quid de distinctione Archiuorum

chiuorum in *publica*, quae Statibus Imperii competunt, et *priuata*, quae Ciuitatibus municipalibus, aliisque Collegiis tribuuntur, sentiendum, expeditum est, KNIPSCHILD. *loc. citat. n. 10.* et Germanico nomine *Schreibstuben*, *Schreibereyen* nuncupantur, Id. *ib. n. 8.* RVLAND. *d. l. n. 46.* Quamuis contrarium velit BALTH. ZAHN. *in Ichnograph. Iur. Municip. c. 58.* et SPRENGER *in Ipr. publ. p. 207. obl. fin. C. de Mag. municip. l. 9. §. 1. C. de defens. ciu. Nou. 15. c. 5. n. 2.* Quas tamen aut de Iure Ciuili, vbi forte hoc ita obtinuit, et a quo recesserunt mores hodierni, explicabitur, et habere aliquando concedes, si concessione Superioris, aut longa consuetudine hoc impetrarunt.

XXIII.

Vnde non immerito quis dubitet: *An ex peculiari concessione, aut praescriptione, consuetudine Regalia acquiri queant?* Cum autem communis Publicistarum sit sententia Regalia in commercio priuatorum non existere, aut inferiorum, adeoque in eum transferri nequire, quod ossibus Principis seu Superioris inhaereant, neganda videtur quaestio, nisi forte non de ipsis Regalibus, sed locatione ac permissu emolumentorum quaestionem exaudias, quatenus scilicet talia conduntur vt priuilegia, vel etiam vt usum solum et delatam quis habet administrationem eius, quod iure Superioritatis Principalis competit, et quidem hoc non in Regalibus quibusuis, sed iis tantum, quorum potest usus absque Maestate, vel Superioritate esse, STRVV. *Synt. Feud. c. 6. n. 13.* KNICHEN *de Iure territ. c. 1. n. 125. seqq.* Et ita ciuitati ac alii, cui ius Superioritatis non competit, a Superiori ius Archiui concedi, aut longo tempore praescribi posse non dubito, cum et praescriptio et consuetudo tacitam concessionem importet, v. CARPZOV. *p. 2. C. 3. def. 14.* ZIEGL. *Disp. 2. de Iur. Mai. th. 18. et D. 8. th. 16.* et ita Comitibus quibusdam, qui Superioritate territoriali non gaudent, ius Archiui competere *Th. 18.* diximus, et liberae ac

immediatae Nobilitati, quanquam Status Imperii non sit, nec, quae huius affectio propria, et essentialis consecutum est, potestatem territorialem habeat, STRAVCH. *diff. exot. 4. th. 22.* ius Archiui tribuere non vereor, FRITSCH. *de Iure Archiui v. 3. n. 28. 29.* Et sic his quoque dependenter ius Archiui, aliorumque Regalium competit, sed vi specialis concessionis, non infeudationis et Superioritatis territorialis.

XXIV.

Obiectum Archiui sunt literaria monumenta, quae pro diuersitate negotiorum, super quibus conficiuntur, existunt varia, quo pertinent documenta publica Regis, Principatus, ac Reipublicae, Annales, historiae rerum gestarum, libri Legum, Statutorum, Priuilegiorum, et Iurium, ac alia scripta, regesta, libri censuales, feudales, consuetudinum receptarum, libri tributorum, decimarum, reddituum, indictionum publicarum, matriculae, finium territorii et similia, vid. ALTHVS. *Polit. c. 17. n. 9. seqq.* et in genere, quae concernunt vel statum publicum totius Principatus, aut Reipublicae, vel priuatum Principis patrimonium, vel Acta etiam Iudicialia causasque priuatorum. Hinc olim sub Imperatoribus Orientalibus vt peculiaria erant scrinia rerum publicarum, et priuatorum, illarum quatuor referuntur in *l. f. C. de Decur. l. 1. C. de prox. sac. scrin.* Scrinium sc. memoriae, *l. f. C. de diu. rescr. epistolarum, libellorum, dispositionum,* quibus certi etiam praepositi erant Magistri, de quorum munere est *iii. C. de mag. sac. scrin.* et agit IAC. GOTHFR. *de off. dom. Aug. l. 3. n. 6.* Earum quatuor itidem scrinia erant, vt *ex l. fin. C. Theod. de palat. sac. larg.* constat, beneficiorum sc. rationum, securitatum, et largitionum priuatorum, vid. IAC. GODOFR. *ad d. l. itemque Notit. vtriusque Imper.* Quod ad vsum hodiernum Scrinia et Archiua pro diuersitate instrumentorum ibidem depositorum, vel *Secreta* dicuntur, *Geheime Archiu Geheime Cangelen,* vbi reponuntur, quae ipsum statum, eiusque Regalia, iura, ac priuilegia concernunt, et *Vulgaria,* quae subditorum causis et acta iudicialia

dicialia continent. Aliae pro diuersitate materiae et obiecti dari possunt diuisiones in Archiua metallaria; vinatoria etc. quas tamen hic attingere omnes temporis et paginae, cuius angustiis nos inclusi, non patitur ratio.

XXV.

Vt autem in constituendo Archiuo recte atque ordine omnia peragantur, sequentia obseruare oportet: 1. Vt in eo omnis generis documenta, quorum memoria aliquando publice, aut priuacim utilis esse potest, reponantur. 2. Vt repositio illa ordine fiat, cum Archiuorum anima nihil aliud sit, quam ordo. Nam quemadmodum lateres, ligna ac tegulae, vt praeclare a Xenophonte dictum accepimus, perperam posita, ac inordinato proiecta visu horrida, vsu inutilia sunt; suis autem locis aptata in pulcherrima et magnificentissima aedificia confurgunt, ita profecto omnis generis scripta, si ea confuse et permixtim habeas, nulli vsui sunt. Contra si ea recte per serinia disponas, praeterquam quod pulueri ac cinis minus obnoxia erunt, sine villo inquisitionis labore singula ad manum opportune ac facile habebis. Et ordo quidem in Archiuis seruandus a natura ipsa cuique demonstratur; prius enim loca partiti conuenit, mox negotia, tandemque tempora. Primum igitur, quae ad Circulos pertinent, postea singularum ciuitatum singula negotia dispendenda, vt alibi permutationes, alibi testamenta, alibi alii contractus disponantur: Denique ab antiquissimis incipientes per annorum et mensium ordinem ad nouissima procedendum, indices demum et syllabi conscribendi, quibus literarum ordinem seruando sui quibusque materiis indiculi adaptandi, vt, quaecumque opus erunt, nullo negotio statim ad oculos sic habeantur, vt in manus potius incurrisse sponte, quam casu incidisse videantur.

XXVI.

3. Vt in loco satis tuto ab incendii periculo, hostium depredationibus, aliisque casibus libero custodiatur, v. EBERT. de O. I. fol. 110. seqq. ALTHVS. Pol. c. 17. n. 11. Archiua enim sancta

nominare licet, cum praesertim eis accefferit publica autoritas ac tutela Principis, cuius in patrocinio loca publica sunt. Ut propterea violatores Archiuorum non modo sacrilegii, verum etiam Maiestatis rei iudicentur, et Pontificum Romanorum constitutionibus anathemate feriantur. Violant autem Archiua falsarii, qui publicorum instrumentorum sinceritatem corrumpunt: expilatores, qui, quae ibi deposita sunt monumenta, furantur, aut rapiunt: incendiarii, qui flammis iniectis, loca ipsa, in quibus acta Ciuitatum, seruari oportet, conantur comburere.

XXVII.

Quaeritur hinc: *An Scriptura ex Archiuo Principis dolose subducta, aut a ministris vi extorta pro fure probet?* Neg. Etiam si magna sit Archiuorum reuerentia, ut instrumentis ex publico Archiuo productis plane sit credendum, faciuntque, ut ICI loquuntur, plenam fidem. Ita enim statuunt Glossa, Ioh. Andreas Hostiensis, Panormitanus, Archidiaconus, caeterique vniuersi Canonistae in *c. cum causam de probat. in c. ad audientiam de praescript.* et in *c. peruenit 30. q. 1.* Quibus assentiuntur Bartolus, Baldus, Alexand. Iason, Castrensis, aliique passim ciuiliu legum interpretes in *Aurb. ad hoc C. de fide instrum.* cessat tamen hoc in casu fides, imo tota vis Archiui, quae tota pendet ab autoritate eius, in cuius potestate est Archiuum, *Nou. 16. c. 5. NIC. MYL. de Princ. Imp. part. 2. c. 47. §. 8.*

XXIIX.

4. Requiritur ad Archiuum bene constituendum, ut peritus ac fidelis custos, quem Archiotham, Registratorem vulgo vocant, praeficiatur, *Nou. 15. c. 3. §. 2.* ibi: *eligendo quempiam in prouincia, qui horum habet custodiam. l. 9. §. Nonnunquam §. ff. de poen.* Vid. ibi GODOFR. l. ult. §. hi quoque 10. ff. de mun. et hon. v. IAC. de *Rammungen* in *Tr. de Registr. §. 11.* qui lectu non indignus, et Const. Harmen. *Πρόξενον* in *Praef.* Frustra enim in locum quempiam scripta recondentur, nisi hominum cura atque diligentia iniuriis temporum obuiam iretur. Optimo igitur

tur consilio Bibliothecis et Archiuis praeficiebantur periti accuratique viri publicisque stipendiis a Principum liberalitate ad munus iniunctum nouiter obeundum alliciebantur, nec nisi magnis et doctis viris mandabatur Archiuorum sollicitudo. A Caio Iulio Caesare Palatino Archiuo praepositum legimus M. Terentium Varronem Romanorum doctissimum a doctissimis iudicatum. Alexandriuo Archiuo a Prolomaeo Philadelpho Demetrius Phalereus, et Zenodotus Ephesius praefecti fuerunt. Caius Melinus Umber Archiui Augusti in Octauiae portica curam suscepit. Albinus Flaccus, Caroli M. Imperatoris praceptor Eboracensi Archiuo in Anglia praefuit. Marcus Antonius Sabellicus Marciano Archiuo Venetiis praefedit; Platina et Baronius Vaticanani Archiui procurationem susceperunt. Quorum omnium quanta vel dignitas, vel sapientia fuerit, editae ab eis lucubrationes ostendunt, iusti honores testantur.

XXIX.

Caeterum Archiotas illos, qui olim Archiuis custodiendis praeficiebantur, referunt hodie Cancellarii longe tamen maiori, quam olim dignitate ac auctoritate pollentes: Olim enim Cancellarii erant Scribae vel Secretarii Iudicum, scribebant et expediebant Epistolas, iussiones, edicta, relationes, responsa et sententias in loco quodam Consistorio proximo reticulis s. cancellis clauso, vt hodie etiam fit in curiis, GODOFR. in Not. ad l. 8. C. de Assess. et dom. et Canc. Iud. lit. R. vnde quoque videntur vocari viri Epistolares, l. 5. §. 2. C. de temp. et rest. appell. GODOFR. d. l. confer LIPS. de Mag. Rom. Hodie vero Cancellariatus inter iudicialia munera fastigium dignitatis occupauit; vnde et Dn. STRVV. Synt. Iur. Civ. Ex. 4. th. 20. testatur Cancellarios modernos officium quaestorum sacri palatii esse adeptos.

XXX.

Sane quo maioris momenti negotia Archiuum Imperii nostri Romano-Germanici continet, eo maioris auctoritatis ciuem illi propositum cernimus. Est vero supremus eius Archiuista et

Custos

Custos Serenissimus Elector Moguntinus ex munere Archicancellarius, quo in Germania fungitur, etsi partem eius tantum secum habeat, parte alia in sacro palatio ad Iudicii aulici commodum reposita, cuius tamen curam per Vicarium agit. Ipse etiam, vt huius Archiui tanta sanctior sit custodia, iureiurando fidem suam obstringere cogitur. Vnde cum quidam eo audaciae progredierentur, vt Protestantibus de quietis publicae priuilegio controuerfiam facerent cauillando, nos Augustana Confessione, cui tamen pax inniteretur, carere, cum fieri potuerit, vt authenticum exemplar ex Archiuo perierit, aut data etiam opera fuerit eliminatum: Tum merito Venerabiles Theologi Saxonici reposituerunt in der Vertheidigung des Aug. Apffels p. 351. Sie bedencken nicht, wohin sich dergleichen Wort ziehen, und was sie in und auf sich haben. Auf unserm derer Evangelischen Theil hat man auf des Römischen Reichs Erb-Canzeley keinen Verdacht einer so grossen Fahrlässigkeit, oder einer solchen Untren, daß Sie entweder dergleichen wichtige *Originalia* nicht wohl gnugsam aufheben, und verwahren, oder ohne Vorbewust der Sämptlichen Stände des Reichs aus ihren Archiuen wegthun und *castiren* solle. Mann weiß, daß die Pflicht und Eyd des *Cancellarius* in *Germanien* weit ein anders mit sich bringe.

XXXI.

Cum autem Cancellariorum munus augustissimum hodie sit, et ob infinita, quae hos manent, negotia singulis adeo superesse nequeant, suprema quidem Archiui cura illis adhuc competit, vt tamen inferioribus quibusdam et quasi Sub-Archiuistis munus Registraturae imponatur, quorum officium in eo potissimum consistit, 1. vt quaelibet alicuius momenti documenta in certum ordinem colligantur. 2. Extractum (vt vocant) secundum locos communes confectum semper ad manus habeant. 3. fideles sint ac taciturni. 4. ad vitandam suspicionem neminem in Archiuum ingredi patiantur. Quae omnia ad vsum nostrarum Cancellariorum erudite tradidit illustris SECKENDORFFIVS

Augustanae Cofessionis, quod Carolo V. in Comitibus Imperii exhibitum fuerat, concedi sibi postularunt, ut ad eius fidem suam, quod libro inferere volebant, exemplum exigerent. Qua de re videatur operis istius praefatio. Alius adhuc editionis Confessionis Augustanae meminit die Haupt-Bertheidigung des Aug-Appfels p. 303.

XXXVI.

Editas ita et probatas ex Archiuo scripturas aliam extrinsecam probationem, vel sigilli recognitionem non requirere statuunt ob *Auth. adhaec de C. fide instr. c. peruenit §. inuenimus 30. qu. 1. ROSENTHAL. de Feud. c. 12. concl. 4. n. 51. ALTHVS. l. 3. Dicaei. c. 41. n. 25. NICOL. a PASS. de priu. script. l. 5. CARPZ. tamen in Proc. tit. 14. art. 2. n. 17. ex obseruantia fori Saxonici absque praecua recognitione instrumenta publica nequaquam probare ait, vnde de huiusmodi scriptura etiam aliud asserendum esse videtur, quod etiam Serenissimus Elector in Dec. 74. approbavit. Quod si de transumpti ex Archiuo fide dubitatur ad Acta recurrendum, ex quibus quid extrahitur, COL. de Proc. Exec. p. 3. c. 1. n. 86.*

XXXVII.

An exemplo (Copien, Abschriften) in Archiuo reperta et vi Archiuo eandem fidem habeant cum scripturis authenticis? *NEG. BERTRAND. Conf. 28. PRÜCKMANN. vol. 1. c. 45. n. 17. IANVA de Scriptura priuata c. 1. qu. 2. n. 8. ANTON. MATTH. disp. 9. th. 63. STRVV. ad ff. de fide instrum. th. 31. nisi antiquitas temporis concurrat, IANVA d. tr. l. 1. c. 6. n. 37. aut de se, sui que natura probant, RVLAND. de Commiss. et Commiss. c. 8. n. 12. FRITSCH. d. tr. n. 41, 42. et seqq. Mouetur non friuole haec pariter elegans quaestio: An vis Archiuo etiam extra territorium se extendat, seu an scriptura ex Archiuo producta pro producente non solum contra subditos, sed etiam contra tertios probet? *NEG. ALEX. Conf. 6. n. 5. et seqq. lib. 6. DECIAN. conf. 54. n. 49. et conf. 40. n. 79. vol. 4. MONALD. conf. 17. n. 4. lib. 1. Rectius affirmant VMMIVS de Proc. disp. 17. th. 9. KLOCK. de contrib. c. 19. n. 49. et seqq. IANVA d. tr. c. 1. n. 18. vbi contrarium statuentes toto coelo aberrare ait KNIPSCHILD. de ciu. Imp. l. 2. c. 12. n. 22. MYL. l. 2. c. 47. §. 9.**

XXXVIII.

XXXVIII.

Ut vero Scripturae in Archiuis publicis repertae probent, tria requiruntur communiter: 1. Ut illi Archiuo sit praepositus officialis publicus, vt supra *Th. XI.* dictum fuit, *Auth. adhaec C. de fide instr.* vbi testimonium Officialis requiri videtur *Nou. 15. c. 2. §. 2.* Scriptura enim non potest habere testimonium authenticum, nisi Officialis Archiuo praefectus attestetur esse scripturam Archiuu, quia Transmanu sumpta vel Iudicis, vel Commentariensis, etiamsi non sit Notar subscribi soleant ob textum *in l. in fraudem §. quories ff. de Iureius, Fisci.* Vnde in quibusdem locis Archiuista omnia, quae ex Archiuo producuntur, exempla subscribere solet hac, vel alia simili formula: *Concordat cum Originali.*

2. Ut Scriptura illa sit posita inter authentica, non priuata documenta, (solent enim Acta priuatorum in Archiuis quoque deponi, et singulari loco collocari, quo melius inueniri possint,) quod commixtio impediatur probationis virtutem, GABRIEL ROM. *de testibus concl. 5. n. 16.* SCHVREF. *conf. 90. n. 8.* CEPHALVS *conf. 63. n. 27. et seqq.* et exemplum repertum inter scripturas publicas, vel priuatas praesumatur esse eiusdem naturae, SCHRAD. *vol. 1. conf. 5. n. 36.* et possit fieri, vt priuatus ibi reliquisset.

3. Ut ex consuetudine fidem faciat. Nam conclusio haec, quia dicitur literas ex Archiuo publico plenam fidem facere in Germania nostra regulatur vt plurimum secundum consuetudinem cuiuslibet loci, arg. *c. cum dilectus de fide instr.* SCHVREF. *conf. 90.* CHILIAN. *Rönig insuo Proc. c. 91. n. 41.* WESENB. *conf. 27. n. 10. p. 1.* vbi dicit: *De consuetudine orbis creditur libris Principis, Magistratus, Ciuitatis,* IOSEPH. MASCARD. *de prob. concl. 1294.* Quia licet enim Magistratus, vel Communitas contractus, pensiones, debita, vel alios actus priuatos seu publicos insinuare, et in loco publico reseruare licet, illud vsu et consuetudine cuiuslibet loci obseruatur. Hoc, aliaque late a SCHRADERO *l. 1. conf. 5.* adducta licet aliquando conducere possint ad scripturae huiusmodi publicae fidem, si forte ea vocetur in dubium, fulciendam, necessaria tamen et

essentialia omnia non sunt, hodie maxime, vbi regulariter vnicum requisitum sufficit, scilicet vt Archiuum in loco publico et non suspecto bene custoditum habeatur ab illo, qui Iure Archiuiali gaudet Dn. MYL. *loc. cit.* §. 7.

XXXIX.

Affine Archiuo est Grammatophylacium ciuitatis, in quo asseruantur Statuta, matricula ciuium, Diaria, libri et Rescra inter ciues; quod magnam quidem meretur fidem, minoris tamen auctoritatis, quam Archiuum publicum habetur. De quo vid. IVS PROVIN. WÜRTEMB. p. 1. tit. 34. §. Item. IOHANN. DE SESEC. vol. 1. dec. 25.

XL.

Atque haec sunt, *Lector Honorande*, quae exhibere Tibi in praesenti volui. Potuissim equidem in vberiore campum excurrere, materiamque hanc paulo fusius tractare. Sed ne Disputationis fines transilire videar, in hoc acquiescere placuit. Me vero ad hanc Disputationem conscribendam, cum Magnifica maxime reuerendi ac illustri Capituli Archiepiscopatus Magdeburgensis, quam nunquam satis ore ac laude decantare valeo, commouit Munificentia, tum praepriis grande hoc controuersiae genus, quod cum Viri Nobilissimi, ac Consultissimi, IOH. HEINRICI MENII b. m. heredibus Nobilissimae Matronae a *Thyrothen* intercessit, cuius causam in Dicasterio, quod Halae est, supremo orabam. Num scilicet *instrumenta ex Archiuo publico desumpta et fide publica descripta plenam fidem faciant?* Quod ego affirmo, quicquid Dissidentes ad protelandum processum et recognitionem, quae maximi praepudicii, differendam edisserant, stant, producant.

T A N T V M.

BS (o) SE

Actus, Diss, 1670 - 1676

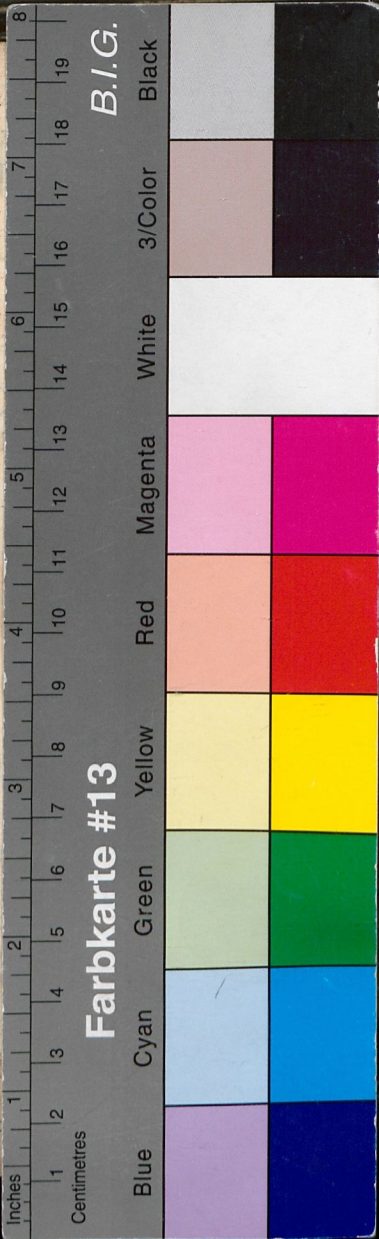

lb.

V 17

g. 38. num. 13.
2.00/9
19

5. D. FRIDERICI RVDLOFF,
HALL. SAX. *1676*
DISSERTATIO INAUGVRALIS
DE
ARCHIVORVM PVBLICORVM
ORIGINE,
VSV, ATQVE AVCTORITATE
IN
ACADEMIA HIERANA
D. XXIX. AVG. ANNO MDCLXXVI.
ERVditorVM VENTILATIONE
EXPOSITA.

P. 77.

EDITIO NOVA.

L I P S I A E,
APVD IOH. CHRIST. LANGENHEMIVM,
M D C C X L V I I.